

VUvereniging

NIEUWS OKTOBER 2021

VUVERENIGING

‘VU-voorwerpen en hun verhalen’ onthult caleidoscopisch beeld van de VU-historie

Waarom schafte de Vrije Universiteit Amsterdam in 1938 zwaar water aan? Van wie leende Martin Luther King een toga? Wie richtte het Nederlands Tweelingen Register op? Wat heeft bier brouwen met de oprichting van de VU van doen en hoe kwam de klapschaats tot stand?

Je kunt het allemaal -en veel meer- vinden in het boek ‘VU-voorwerpen en hun verhalen’. Auteurs Ab Flipse en Liselotte Neervoort presenteerden op 6 september het boek in het kader van het Kuyperjaar. De publicatie werd mede mogelijk gemaakt door de VUvereniging. Bestuursleden Frans van Drimmelen en Duco Stadig leverden een bijdrage aan de inhoud.

Meer informatie staat op: <https://bit.ly/vuvoorwerpen>.
Het boek is digitaal te lezen via <https://bit.ly/vuboeek>.

Ledenactie: breng een nieuw lid aan en ontvang beiden het boek

Als je als lid van de VUvereniging voor het eind van 2021 een ander lid aanbrengt, dan krijg je samen met het nieuwe lid een fysiek exemplaar van dit boek cadeau. De VUvereniging stelt hiervoor 50 exemplaren ter beschikking. Wie het eerst komt, het eerst maalt.

Kans maken?

Stuur een email naar vereniging@vu.nl met je naam en adresgegevens, samen met de naam van degene die je als lid aanbrengt. Het nieuwe lid moet zich inschrijven op www.vuvereniging.nl/lidworden. Veel leesplezier!

Betrokken alumni betrekken

De Vrije Universiteit Amsterdam kent een mooie geschiedenis van mensen met een grote betrokkenheid bij haar wel en wee.

De VUvereniging werd in 1879 opgericht om de stichting van de Vrije Universiteit Amsterdam mogelijk te maken. Dat lukte door particuliere donaties en visionaire inzet door voortrekkers en een betrokken achterban. We zijn nu een bijzondere universiteitsvereniging en trots verbinder van de bijzondere VU-identiteit met de samenleving.

We creëren impact doordat we jaarlijks 1 miljoen euro geven aan beurzen en projecten van studenten en medewerkers, samen voor de wetenschap. Onze leden ontmoeten elkaar in netwerkbijeenkomsten en activiteiten op de VU-campus en dragen bij aan de unieke projecten die we jaarlijks subsidiëren, met funding en inspiratie.

Werken aan een betere wereld doen we sinds 1879 uit overtuiging. De VU Amsterdam neemt daar nationaal en internationaal een belangrijke plaats in. Ook als inclusieve en ondernemende en kwalitatief sterke universiteit.

Dit alles overziend is het logisch dat veel alumni een band met de VU voelen. Zij gebruiken wat ze leerden op de VU nog dagelijks in hun werk en maatschappelijke activiteiten. Die alumni wil de VUvereniging graag verwelkomen als lid. De € 10,- contributie per jaar kan nauwelijks een belemmering zijn. Leden van de VUvereniging kunnen deelnemen aan

“Werken aan een betere wereld doen we sinds 1879 uit overtuiging.”

tal van (netwerk-) activiteiten, dragen bij aan de bewaking van de bijzondere identiteit van de VU en steunen de donaties die de VUvereniging doet.

In het betrekken van alumni werken we sinds afgelopen zomer nauw samen in de nieuwe dienst DURF van de VU die zich richt op alumni-relaties en fondsenwerving. Door die samenwerking spreken we met alumni-organisaties van faculteiten en studentenorganisaties of de VUvereniging voor hen iets betekenen kan en vinden steeds meer alumni de weg naar de VUvereniging. Daarbij werken we ook hard aan fondsenwerving. Veel alumni hebben de mogelijkheid ook financieel iets extra's te doen voor meer en beter onderzoek bij hun alma mater, en doen dat graag.

Een mooie samenwerking tussen VU universiteit, ziekenhuis en – vereniging. Iedereen die zich betrokken voelt bij de Vrije Universiteit Amsterdam is van harte welkom om met ons mee te doen.

“Veel alumni hebben de mogelijkheid ook financieel iets extra's te doen voor meer en beter onderzoek bij hun alma mater, en doen dat graag.”

De VUvereniging als beschermingsmuur is nodig

Dit najaar neemt Duco Stadig afscheid van zijn bestuursfunctie bij de VUvereniging. Na acht productieve jaren blikt hij terug.

Hoe is het allemaal begonnen?

“Toen in 2012 de VUvereniging juridisch gesplitst werd en de Stichting VU/VUmc een feit werd moest de VUvereniging als zelfstandige entiteit met eigen leden en eigen kapitaal ook een eigen bestuur aanstellen, met drie buitenleden en twee voorzitters van de instellingen. In 2014 werden Willem Schoonen, Inger van Nes en ik, samen met Jaap Winter (vz. CvB VU) en Wouter Bos (vz. VUmc) aangesteld als bestuur van de vereniging. We moesten zelf bedenken wat dat betekende en hoe het vormgegeven moest worden. We hebben een hele nieuwe start gemaakt.”

Waar kwam je voor te staan?

“De eerste echte opgave was de formulering van de grondslag. Die sprak niet meer aan en deed geen recht aan de samenstelling van de personeels- en studentenpopulatie. We hebben toen een heel breed traject ingezet met bijeenkomsten met leden in het land en op de universiteit. Zo zijn we tot een nieuwe formulering gekomen en die is in 2015 ook door de VU en het VUmc in hun doelstellingen overgenomen. Die grondslag geldt nog steeds en spreekt een heel breed publiek aan. Dat is een belangrijk ding geweest vind ik.”

Zijn er andere zaken waar je met genoeg op terugkijkt?

“Ja, in die tijd was de vereniging financieel en administratief eh... (aarzelt), nou ja, laat ik zeggen: het was een zeer onoverzichtelijk geheel. Overal waren er fondsen en er waren

drie subsidieloketten. Onze balans en jaarrekening waren ook voor mijzelf niet begrijpelijk. Onleesbaar eigenlijk. Dus ik heb er veel tijd ingestoken, een heleboel fondsen gesaneerd, bij elkaar gevoegd of het geld uitgegeven aan het doel waar het voor bestemd was. Voor de subsidies hebben we jaarlijks ongeveer een miljoen te besteden. Er is nu één loket en er wordt één geïntegreerde afweging gemaakt. Als je nu de jaarrekening bekijkt zie je in één oogopslag aan welke projecten het geld wordt uitgegeven. Het loopt goed en dat zijn zaken waar ik heel erg blij van wordt.”

De subsidies zijn belangrijk en gezichtsbepalend.

“Ja, maar vergeet niet die andere rol, de governance. Dat betekent dat de raden van toezicht niet door de minister worden benoemd, maar dat onze Ledenraad daar een doorslaggevende stem in heeft. Bij de andere universiteiten doet de minister dat. Dat kan ook wel, maar stel je voor dat er op een gegeven moment een uiterst rechts kabinet komt. En daarbij een

FOTO: ERIC VAN ROSSUM

minister van onderwijs die hele andere toezichthouders gaat benoemen. Ik zou het niet willen, maar het is niet ondenkbaar. En dat is de waarde van de VUvereniging, dat dat bij ons niet kan. Wij zijn autonoom. De VUvereniging als beschermingsmuur is nodig. Dat is ook iets om voor te vechten.”

Je hebt ook een rol gespeeld in de verrijking van het onderwijs.

“Na de aanslagen in Parijs in 2015 dacht iedereen: wat is hier aan de hand, en wat kunnen we eraan doen? Dat is nou iets waar je de wetenschap op moet zetten, dachten Willem Schoonen en ik. Het gaat bijvoorbeeld over mensen, psychologie, massapsychologie, religie, ongelijkheid in inkomens, politiek. Al die disciplines moeten bij elkaar komen om dat hele brede palet te kunnen duiden. We hebben toen dertig wetenschappers van de VU bij elkaar weten te brengen en dat heeft geresulteerd in een minor opleiding Peace and Conflict Studies (PACS). Met groot succes; elk jaar melden meer dan 100 studenten zich aan. Als je die minor hebt gevolgd, dan heb je een brede kijk op het hele veld gekregen. Dat is geweldig, en ook typisch iets voor de VU.”

Hoe zie je de toekomst van de VUvereniging?

“Het is goed zoals het nu gedefinieerd is: een goed doel, een beschermingsmuur om de instellingen heen en een brugfunctie tussen maatschappij en wetenschap. Het zou leuk zijn om er een heleboel leden bij te krijgen. We hebben nu een voorzitter die er alles voor in huis heeft om dat te laten lukken. Om die rol van beschermingsmuur te kunnen blijven spelen heb je een grote achterban nodig. Een draagvlak met maatschappelijke kracht en waarde.”

De VUvereniging ondersteunt vele projecten. We lichten er in elke nieuwsbrief een toe. Deze keer:

A Better World @VU

Dat de VU hoog scoort op duurzaamheid is geen geheim. Science for Sustainability is dan ook één van de profielthema's van de universiteit. Dat er meer gebeurt dan we al weten bewijst het project A Better World @VU. We spreken hierover met Ivar Maas, verantwoordelijk voor de implementatie van de duurzaamheidsstrategie van de VU.

Wat is A Better World @VU?

Ivar Maas: "Met dit project willen we initiatieven van studenten en medewerkers die met duurzaamheid te maken hebben zichtbaar maken met een digitale tentoonstelling. Er hebben zich 33 projecten aangemeld, waarvan er 17 worden geselecteerd voor de tentoonstelling. Dat getal komt van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Op 8 oktober is de dag van de duurzaamheid in het hoger onderwijs. Dan maken we de geselecteerde projecten bekend."

17 SDG's, 17 projecten: werkt het zo eenvoudig?

(lacht) "Ja, dat klinkt wel goed toch? Maar zo simpel is het niet. Meerdere projecten beslaan meer dan één ontwikkelingsdoel. Er is dus overlap. En helaas missen we toch ook nog een SDG: een project dat zich ook bezighoudt met schoon water en sanitair, SDG nummer 6. Verder was het moeilijk kiezen. Alle inzendingen blonken uit in kwaliteit, ook degenen die niet verkozen zijn. Eén van de criteria is of het initiatief geschikt is om breder te communiceren. Dus met een videoclip, foto's, website of podcast."

Wat valt je op aan de projecten?

"Ten eerste: ik heb veel initiatieven niet eerder gezien, terwijl ik toch goed in het duurzaamheidsnetwerk van de VU zit. Het is echt een hele leuke mix van medewerkers en studenten en ook van soorten projecten. Van start-up

tot scriptie, wetenschappelijk onderzoek of andere soorten initiatieven en projecten. We zijn op de VU niet zo goed in het laten zien van wat voor geweldige dingen we doen, terwijl we

bijvoorbeeld al twee jaar enorm hoog in de Times Higher Education Impact Ranking staan. Toch leeft het beeld dat we hier in excelleren niet overal, dus dat moeten we aanpakken."

Noem eens twee projecten waar we over gaan horen?

“Een studente heeft een bachelor-scriptie geschreven over Urban Mining van telefoons. Uit haar onderzoek komt dat met voldoende informatie meer mensen hun telefoons willen recyclen in plaats van in de kast te laten liggen. Dat zou betekenen dat er niet of veel minder hoeft te worden gedolven in traditionele mijnen met alle sociaal-economische en politieke duurzaamheidsgevolgen.

“Alle inzendingen blonken uit in kwaliteit, ook degenen die niet verkozen zijn.”

En dan is er bijvoorbeeld nog een project dat de impact van dooiende permafrost door klimaatverandering in het Arctisch gebied beter in kaart wil brengen. Dat is niet alleen belangrijk voor de lokale bevolking maar ook voor ons, in Nederland. Dooi brengt meer broeikasgas in de lucht, waardoor klimaatverandering voor ons niet meer te negeren valt.

Alle projecten zijn even interessant om te benoemen, maar ik begrijp dat de ruimte beperkt is.”

Wat wil je bereiken?

“Het belonen en stimuleren om met duurzaamheid aan de slag te gaan is belangrijk om de universiteit verder in beweging te krijgen richting duurzaamheid. En dan gaat het niet alleen

over het klimaat, wat natuurlijk enorm belangrijk is, maar ook over de sociale en culturele aspecten van duurzaamheid. Er zijn bijvoorbeeld een aantal initiatieven die gaan over vluchtelingen, kwaliteitsonderwijs, gelijke kansen of bewustzijn en ideeën van jongeren. Je ziet dat de deelnemers nu al heel blij zijn als hun project aandacht krijgt. Daar zit een behoefte waar we op in kunnen blijven spelen.”

Hoe houd je de aandacht levend in de toekomst?

“We willen deze tentoonstelling omvormen naar een model, waarbij we uit de organisatie blijven ophalen wat er gebeurt en waarover we actief intern en extern communiceren. Een tentoonstelling is een mooi middel, maar uiteindelijk willen we op een structurele manier aan elkaar laten zien hoe we op de VU werken aan een betere wereld. En elkaar stimuleren om gezamenlijk toe te werken naar die betere wereld.”

De digitale tentoonstelling *A Better World @VU* wordt begin 2022 geopend. De VUvereniging zal daar t.z.t. aandacht aan besteden. Bezoek onze website of volg onze sociale media.

Op vu.nl/duurzaamheid kun je meer lezen over hoe de VU met dit onderwerp bezig is. Alle duurzame ontwikkelingsdoelen zijn te vinden op: www.sdg nederland.nl.

Subsidieaanvragen voor 2022 binnen

In de jaarlijkse subsidieronde wisten subsidieaanvragers de VUvereniging goed te vinden: we ontvingen maar liefst 27 aanvragen voor financiering in 2022.

Aan de Subsidiecommissie VUvereniging/VCAS de mooie taak deze projecten, afkomstig uit verschillende faculteiten en gericht op een veelheid aan thema's die de VU en het Amsterdam UMC raken, te beoordelen.

De Subsidiecommissie adviseert de besturen van de VUvereniging en de Van Coeverden Adriani Stichting over eventuele toekenning. Vervolgens worden de toegekende projecten opgenomen in de begroting 2022, die wordt voorgelegd aan de Ledenraad. Dat betekent dat we de aanvragers uiterlijk 1 december kunnen berichten over een eventuele toekenning, én dat we de toegekende projecten eind december op onze website kunnen presenteren.

Benieuwd naar de projecten die we in 2021 ondersteunen?

Neem vooral een kijkje op www.vuvereniging.nl/wijsteunen. Ook goed om te weten: naast deze subsidieronde met een reactietermijn, beheren we een aantal fondsen waarvoor doorlopend aanvragen kunnen worden ingediend: het Publicatiefonds en de Subsidieregelingen voor alumni kringen en lustra.

Opening Academisch Jaar in teken van geluk en veerkracht van jongeren

Het nieuwe collegejaar op de VU ging maandag 6 september van start met de Opening Academisch Jaar. Het thema was dit jaar geluk en veerkracht van jongeren, speciaal van studenten.

Wat doet de coronacrisis met hun welzijn? Wat hebben zij nu nodig? VU-alumna Jacobine Geel ging hierover in gesprek met vier toonaangevende VU-hoogleraren: Heleen Riper, Arne Popma, Hein Daanen en 'geluksprofessor' Meike Bartels.

Er werd opgeroepen om te investeren in jongeren. "Zij zijn niet alleen de toekomst, we kunnen ook zoveel van ze leren", zei Mirjam van Praag in haar keynote. Initiatieven van eigen betrokken talenten werden getoond, zoals van de studenten van VU@ease die medestudenten een luisterend oor bieden. Daarnaast de winnaars van de Kuyper Award met hun app die verslavingsgevoeligheid meet, de leiders van New Urban Collective die jongeren 'empoweren' en het VU-dreamteam ProFit, dat zich inzet voor een fitte campus.

als je goed luistert hoor je
hier een lofzang
een eerbetoon
aan eenieder
die opstond
de straat op ging
de stem liet gelden
de vuist hief
om te staan
voor elkaar

BABS GONS

Verder was het genieten van een inspirerende column en Spoken Word van Vrije Schrijver Babs Gons, onder muzikale begeleiding van Shishani Vranckx.

Het Orville Breeveld ensemble zorgde voor de muzikale omlijsting van de Opening Academisch Jaar.

Opening Academisch Jaar gemist of nog een keer terugkijken? Dat kan! Ga naar [VU.nl/oaj](https://vu.nl/oaj) en bekijk de video. Of fullscreen op Vimeo: <https://vimeo.com/event/1217557/embed>. VU Magazine publiceerde een interview met Meike Bartels: <https://vumagazine.nl/wat-kunnen-we-van-gelukkige-mensen-leren>

UITGELICHT

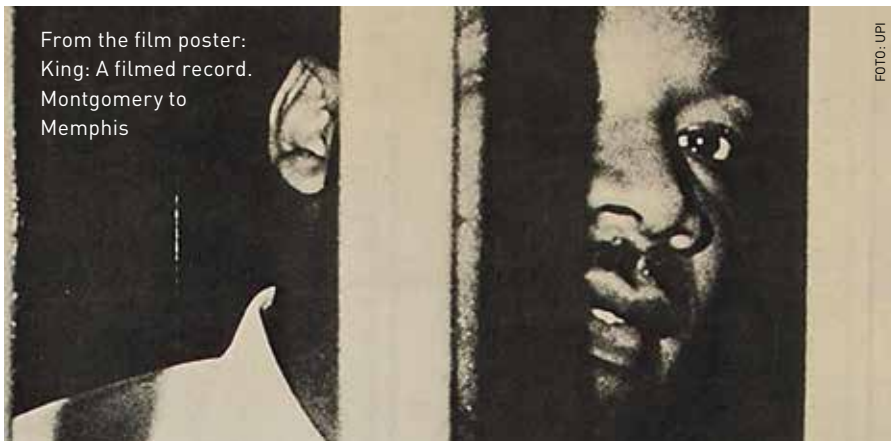
FOTO: DAVID MEULENBELD

"De ene dag ben ik een militante activiste en de volgende dag een gedichten schrijvend meisje"

Interview uit VU Magazine

In een interview in VU Magazine vertelt Babs Gons wat ze in haar rol van Vrije Schrijver van de VU gaat doen, over het literair fenomeen Spoken Word, haar studententijd en hokjesdenken: "Het is zo makkelijk om mensen op één manier te zien. Neem de bakker. Hij is niet alleen de bakker. Hij is ook een mantelzorger, een geliefde en misschien doet hij in het weekend aan cosplay (uitbeelding van een fictieve persoon of figuur door zich als die persoon te verkleeden, red.). Als ik iets heb geleerd, is dat er zoveel meer achter elk mens schuilgaat."

Lees het interview in VU Magazine: <https://vumagazine.nl/de-ene-dag-ben-ik-een-militante-activiste-en-de-volgende-dag-een-gedichten-schrijvend-meisje>
De Vrije Schrijver wordt mede gesubsidieerd door de VUvereniging.

Martin Luther King lezing en wedstrijd

Het Nederlandse geschiedenisonderwijs is gericht op Nederland en Europa. Maar het perspectief van tot slaaf gemaakten ontbreekt. Op 28 oktober houdt Jennifer Tosch de Martin Luther King lezing waarin ze spreekt over dit verzwegen perspectief.

Er wordt nagepraat over de lezing onder leiding van Nicole Terborg. Zij gaat in gesprek met Mitchell Esajas en Jessica de Abreu.

De Martin Luther King lezing is dit jaar opgenomen in de Black Heritage Night, een veelomvattend programma over onder andere slavernijverleden en zwart erfgoed.

Wedstrijd

Tot 21 oktober kun je je als woordartiest, verhalenverteller, schrijver of andere taalliefhebber (tot leeftijd 30 jr.) uitleven op de Martin Luther King Spoken Word wedstrijd. Welk onverteld verhaal wil jij delen met de rest van de wereld? Laat je inspireren door Martin Luther King en doe mee! Op 28 oktober maakt Vrije Schrijver Babs Gons de winnaar bekend.

Alles over de Spoken Word wedstrijd: <https://bit.ly/mlkspokenword>.
Meer over de Black Heritage Night en de Martin Luther King lezing is te vinden op: bit.ly/mlking2021

Er komen nieuwe programma's aan!

Voor de VUvereniging staat de ontmoeting centraal. Dat was in coronatijd helaas niet goed mogelijk. We zijn nu met hernieuwde energie een mooi programma aan het ontwikkelen met allerlei nieuwe formats.

Bijvoorbeeld One Question, een Engelstalige flitslunchlezing van 20 minuten in antwoord op één vraag die te maken heeft met een van de profielthema's van de VU. Of Boekie Wookie, een talkshow over boeken, lezen en Spoken Word. Ook werken we aan een wetenschapstalkshow gepresenteerd

door wetenschapsjournalist Maarten Keulemans, en samen met bioscoop Rialto aan Vierkante Ogen, een serie films met introductie. Nadrukkelijk proberen we met deze programma's naast de leden ook andere doelgroepen aan te spreken, zoals studenten en medewerkers van de VU.

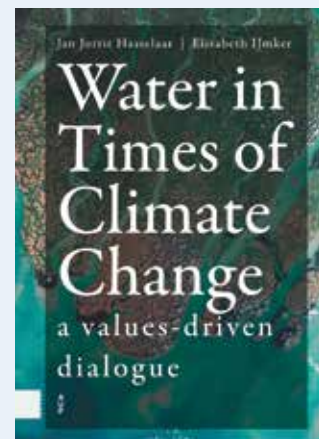
Op 30 november en 9 december zijn twee try outs, van One Question en van de wetenschapstalkshow. Houd de website en onze social media in de gaten voor meer nieuws!

Water in Times of Climate Change kijkt verder

In juni verscheen het boek *Water in times of climate change - a values-driven dialogue -*.

Dit boek over water en klimaatverandering gaat verder dan de gebruikelijke en voorspelbare analyses, door religie en waarden in te brengen in een discussie die vaak wordt gedomineerd door technocratische oplossingen. De drie casestudies van Jakarta, Kaapstad en Amsterdam tonen de uitdagingen van waterbeheer in stedelijke gebieden en de rol die religie kan spelen bij de aanpak ervan. Met vertegenwoordigers uit de wetenschap, de politiek, de economie en de religie, maar ook met jonge stemmen, stimuleert het boek een waarden-gedreven dialoog over watervraagstukken in tijden van klimaatverandering.

Wil je ook weten wat water en waarden met elkaar te maken hebben? Op onze website beantwoordt Jan Jorrit Hasselaar, een van de auteurs, drie vragen over dit onderwerp. Lees meer op bit.ly/valueswater.

AGENDA

Veel bijeenkomsten worden op een hybride manier aangeboden. Dus zowel live als via livestream. Raadpleeg de agenda op onze website www.vuvereniging.nl voor het laatste nieuws.

-
14/10/2021	Studentenhuisvesting in crisis (Courageous Conversation)
Tijd: 17:15-18:30 uur Locatie: 3D on campus, VU Amsterdam
28/10/2021	Martin Luther King lezing door Jennifer Tosch
Tijd: 20:00 - 20:40 uur Locatie: Aula hoofdgebouw VU en via livestream
De lezing is onderdeel van de Black Heritage Night, die van 19:00 tot 24:00 uur duurt.
11/11/2021	Dies Natalis Vrije Universiteit Amsterdam
16:00-17:30 uur NU-gebouw, zaal 1, De Boelelaan 1111, Amsterdam
30/11/2021	Try out One Question
houd onze website in de gaten voor meer info
09/12/2021	Try out Wetenschapstalkshow
houd onze website in de gaten voor meer info
-

UITGELICHT

Dies Natalis 2021: Bits for Democracy

Artificiële Intelligentie is bedoeld om betere beslissingen te nemen. Onze reizen laten we graag over aan onze routeplanner en A.I. kan ook uitstekend medische ingrepen doen. Maar algoritmes die onze democratie beïnvloeden roepen weerstand op. Wat zijn de nieuwste ontwikkelingen als het gaat om A.I. en zijn we genoeg op de hoogte? Dit zijn de grote vragen van de Dies Natalis 2021.

De Diesrede is dit jaar in handen van Sandjai Bhulai, hoogleraar Business Analytics aan de VU. Zijn intelligente systemen ontdekken nieuws op basis van analyse van sociale media. Er wordt een eredoctoraat uitgereikt aan Marleen Stikker, die onvermoeibaar strijdt voor een humane en democratische digitale samenleving. Bhulai en Stikker gaan in gesprek met studenten van het dreamteam 'de empathische robot', met Marleen Huysman, hoogleraar Kennis en Organisatie aan de VU en Evelyn Austin, directeur Bits of Freedom.

Prof. Sandjai Bhulai

Tijdens de viering van haar 141ste verjaardag neemt de VU officieel afscheid van Rector Magnificus Vinod Subramaniam. Misschien kunnen we kennismaken met zijn opvolger. Na afloop vindt het openingsfeest voor het Nieuwe Universiteitsgebouw plaats.

[De Dies wordt gehouden op 11 november 2021.](#)
[Meer weten? Kijk op \[vu.nl/dies\]\(http://vu.nl/dies\) voor informatie over het programma, de sprekers en mogelijkheden voor aanmelding.](#)

NIEUWSBRIEF PER E-MAIL ONTVANGEN?

Wil je deze nieuwsbrief voortaan per e-mail ontvangen? Stuur dan een e-mail met je e-mailgegevens naar vereniging@vu.nl. Ook wanneer je geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen kun je mailen naar dit adres.